

BÖLÜM 18

JİNEKOLOJİK KANSERLERİN BİREY ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Elif ULUDAĞ¹
Özlem KAYHAN²

GİRİŞ

Yaygın görülen jinekolojik kanserlerin ve tedavi sürecinin kadın sağlığına olumsuz etkileri bulunmaktadır. ⁽¹⁾ Tüm bu süreç bireyi fiziksel, psikolojik, duygusal, sosyal ve cinsel yönden etkilemektedir. ^(2,3) Jinekolojik kanserler; servikal, endometriyal, over, vulva ve vajen kanserleri gibi kadın genital organlarını kapsamaktadır. ⁽⁴⁾

Jinekolojik kanseri olan hastalar yorgunluk, bulantı, kusma, ağrı, nefes darlığı, uykusuzluk, iştah kaybı, kabızlık ve ishal gibi fiziksel sorunlar yaşamaktadırlar. ^(3, 5, 6) Ayrıca jinekolojik kanserli hastaların duygusal olarak öfke, üzüntü, kaygı, korku, endişe, inkar, cezalandırılma, yük olma, güçsüzlük, yıkılma, kızgınlık ve ağlama duyguları yaşadıkları belirlenmiştir. ^(3, 7-9) Bununla birlikte jinekolojik kanseri olan hastaların sosyal yönden iletişim bozuklukları, yalnızlık, içine kapanma, rol değişimleri gibi olumsuzluklar yaşadıkları belirtilmektedir. ^(3, 10, 11) Bu olumsuzluklar içinde hastaların psikolojik yönden etkilendiği ve bunun sonucunda depresyon ve anksiyete görüldüğü vurgulanmaktadır. ^(5, 6, 12)

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, elif.uludag36@gmail.com

² Öğr. Gör., Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD, okayhan@pau.edu.tr

KAYNAKLAR

1. Irmak P, Oskay U. Jinekolojik kanserlerde uygulanan pelvik radyoterapinin cinsel yaşama etkisi ve hemşirelik yaklaşımı rolü. *Androloji Bülteni*. 2013; 15(55): 279-283.
2. Reis N, Kızılkaya Beji N, Coşkun A. Quality of life and sexual functioning in gynecological cancer patients: Results from quantitative and qualitative data. *European Journal of Oncology Nursing*. 2010; 14(2): 137-146. doi:10.1016/j.ejon.2009.09.004
3. Vardar O. (Danışman: Serçekuş P). Jinekolojik kanser tanısı alan kadınlar ve bakım veren aile üyelerinin deneyimleri Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü; 2017. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi].
4. Taşkın L. Jinekolojik Kanserler. Lale Taşkın (Ed.), Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. 13. Ed. Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi, 2016; 655, 684.
5. Shirali E, Yarandi F, Ghaemi M, et. al. Quality of life in patients with gynecological cancers: a web-based study. *Asian Pac J Cancer Prev*. 2020 Jul; 21(7): 1969-1975. doi: 10.31557/APJCP.2020.21.7.1969
6. Faller H, Braehler E, Harter M, et al. Unmet needs for information and psychosocial support in relation to quality of life and emotional distress: A comparison between gynecological and breast cancer patients. *Patient Education and Counseling*. 2017; 100(10): 1934-1942. <http://dx.doi.org/10.1016/j.pec.2017.05.031>
7. Miller BE, Pittman B, Strong C. Gynecologic cancer patients' psychosocial needs and their views on the physician's role in meeting those needs. *Int J Gynecol Cancer*. 2003; 13: 111-119.
8. Tuncay T. Genç kanser hastalarının hastalık anlatılarının güçlendirme yaklaşımı temelinde analizi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*. 2009; 20(2): 69-87.
9. Gemalmaz A, Avşar G. Kanser tanısı ve sonrası yaşayanlar: kalitatif bir çalışma. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*. 2015; 12 (2): 93-98. doi:10.5222/HEAD.2015.093
10. Warren N, Melrone DM, Brooker JE, et. al. Psychosocial distress in women diagnosed with gynecological cancer. *Journal of Health Psycholog*. 2016; 1-12. DOI: 10.1177/1359105316640061
11. Serçekuş P, Başkale H. Living and Coping With Cancer. *Holist Nurs Pract* 2015; 29(3): 144-150.
12. Seven M, Akyüz A, Sever, N, et. al. Kanser Tanısı Alan Hastaların Yaşadığı Fiziksel ve Psikolojik Semptomların Belirlenmesi. *TAF Prev Med Bull*. 2013; 12(3): 219-224. DOI:10.5455/pmb.1-1343053458.
13. Park SY, Bae D, Nam JH, et al. Quality of life and sexual problems in disease-free survivors of cervical cancer compared with the general population. *Canser*. 2007; 110(12): 2716-2725. doi: 10.1002/cncr.23094.
14. Vaz AF, Pinto-Neto AM, Conde DM, et. al. Quality of life and menopausal and sexual symptoms in gynecologic cancer survivors: a cohort study. *Menopause: The Journal of The North American Menopause Society*. 2011; 18(6): 662-669. DOI: 10.1097/gme.0b013e3181ffde7f.
15. Özkan M, Akın S. Kanserli Hastalarda Yorgunluğun Fonksiyonel Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi. *FNJN Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*. 2017; 25(3): 177-192. <https://doi.org/10.17672/fnjn.343256>

16. Pearman T. Quality of life and psychosocial adjustment in gynecologic cancer survivors. *Health Qual Life Outcomes*. 2003; 1(33): 1-6. doi: 10.1186/1477-7525-1-33_
17. Pinar G, Alger L, Çolak M, et. al. Jinekolojik kanserli hastalarda Yaşam kalitesi. *Uluslararası Hematoloji-Onkoloji Dergisi*. 2008; 18(3): 141-149.
18. Tarakçıoğlu Çelik GH. Onkoloji hemşireliğinde semptom yönetimi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2016; 5(4): 93-100.
19. Yavas G, Yavas C, Dogan NU, et al. Pelvic radiotherapy does not deteriorate the quality of life of women with gynecologic cancers in long-term follow-up: A 2 years prospective single-center study. *J Cancer Res Ther*. 2017; 13(3): 524-532. doi: 10.4103/0973-1482.187243.
20. Erol Ö, Ünsar S, Yacan L, et al. Pain experiences of patients with advanced cancer: A qualitative descriptive study. *European Journal of Oncology Nursing*. 2018; 33: 28-34. <https://doi.org/10.1016/j.ejon.2018.01.005>.
21. Bayram Z, Durna Z, Akın S. Quality of life during chemotherapy and satisfaction with nursing care in Turkish breast cancer patients. *European Journal of Cancer Care*. 2014; 23: 675-684. DOI: 10.1111/ecc.12185.
22. Akkuzu G, Talas MS, Ortac F. Functional Status in Turkish Women with Gynecological Cancer. *Asian Pac J Cancer Prev*. 2014; 15(5): 2045-2049. DOI:<http://dx.doi.org/10.7314/APJCP.2014.15.5.2045>.
23. Bilge Ç, Kaydırak MM, Aslan E. Jinekolojik Kanserin Cinsel Yaşam Üzerindeki Etkileri. *SdÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 2016; 7(3): 31-38.
24. Sevil Ü, Ertem G, Kavlak O, et al. The loneliness level of patients with gynecological cancer. *Int J Gynecol Cancer*. 2006; 16(1): 472-477.
25. Yazgı ZG ve Yılmaz M. Onkoloji hastalarının yaşadığı psikososyal sorunlarla baş etmesinde hemşirenin rolü. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 2020; 4(1): 60-70.
26. Akkuzu G, Ayhan A. Sexual Functions of Turkish Women with Gynecologic Cancer during the Chemotherapy Process. *Asian Pacific J Cancer Prev*. 2013; 14(6): 3561-3564. DOI:<http://dx.doi.org/10.7314/APJCP.2013.14.6.3561>.
27. Pinar G, Oktem S, Dogan N, et al. The Effects of Hysterectomy on Body Image, Self-Esteem, and Marital Adjustment in Turkish Women With Gynecologic Cancer. *Clinical Journal of Oncology Nursing*. 2012; 16(3): E99-E104.
28. Myers SB, Manne AL, Kissane DW, et.al. Social-cognitive processes associated with fear of recurrence among women newly diagnosed with gynecological cancers. *Gynecologic Oncology*. 2013; 128(1): 120-127. <https://doi.org/10.1016/j.ygyno.2012.10.014>.
29. Hall DL, Jimenez RB, Perez GK, et. al. Fear of Cancer Recurrence: A Model Examination of Physical Symptoms, Emotional Distress, and Health Behavior Change. *J Oncol Pract*. 2019; 15(9): e787-e797. doi: 10.1200/JOP.18.00787
30. Silva CMC, Santos IMM, Vargens OMC. A repercussão da histerectomia na vida de mulheres em idade reprodutiva. *Esc Anna Nery RevEnferm*. 2010; 14(1): 76-82.
31. Santos DB, Vieira EM. Imagem corporal de mulheres com câncer de mama uma revisão sistemática de literatura. *Cienc Saúde Coletiva*. 2011; 16(5): 2511-2522.

32. Solbrække KN, Bondevik H. Absent organs - Present selves: Exploring embodiment and gender identity in young Norwegian women's accounts of hysterectomy. *Int J Qual Stud Health Well-being*. 2015; 10(26720): 1–10. <http://dx.doi.org/10.3402/qhw.v10.26720>
33. Saço LF, Ferreira EL. Sentidos do/no corpo interpelado pelo câncer de mama. *RUA*. 2013; 19(1): 94–107. <http://www.labeurb.unicamp.br/rua/pages/home/capaArtigo. rua?id=151>
34. Chen, ML, Chen MX. The impact of a radical hysterectomy on coping behavior and patients' womanhood. *Tzu Chi Nursing Journal*. 2009; 8(4): 71Y81.
35. Wilmoth, MC, Hatmaker-Flanigan, E, LaLoggia, V, et al. Ovarian cancer survivors: Qualitative analysis of the symptom of sexuality. *Oncology Nursing Forum*. 2011; 38(6): 699Y708. doi:10.1188/11.ONE.699-708.
36. World Health Organization (2002) Defining sexual health: report of a technical consultation on sexual health, 28–31 January 2002, Geneva. 05.10.2021 tarihinde https://www.who.int/reproductivehealth/publications/sexual_health/defining_sh/en. adresinden ulaşılmıştır).
37. Lindau ST, Abramsohn EM, Matthews AC. A manifesto on the preservation of sexual function in women and girls with cancer. *Am J Obstet Gynecol*. 2015; 213(2): 166–174.
38. Terzioğlu F, Alan H. Jinekolojik Kanser Tedavisi Sırasında Yaşanan Psikolojik Sorunların Kadının Cinsel Yaşamına Etkisi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2015; 18(2): 140-147.
39. Krychman M, Millheiser LS. Sexual health issues in women with cancer. *J Sex Med*. 2013; 10(Suppl 1): 5–15.
40. Dizon DS, Suzin D, McIlvenna S. Sexual health as a survivorship issue for female cancer survivors. *Oncologist*. 2014; 19(2): 202–210.
41. Roberts K, Chong T, Hollands E, et al. Screening for sexual health concerns in survivors of gynecological cancer. *Supportive Care in Cancer*. 2020; 28(2): 599-605.
42. Özbek N, Kılıç Uçar A. Kanser Hastalarında Cinsel Problemlerin Hasta ve Sağlık Personeli Arasında Paylaşımı; Beklenenler ve Karşılaşılanlar. *Sakarya Üniversitesi Holistik Sağlık Dergisi (SAUHSD)*. 2021; 4(1): 1-16.
43. Serçekuş Ak P, Partlak Günüşen N, Göral Türkcü S, et.al. Sexuality in Muslim Women With Gynecological Cancer. *Cancer Nursing*. 2020; 43(1): E47-E53. DOI: 10.1097/NCC.0000000000000667.
44. Huffman LB, Hartenbach EM, Carter J, et al. Maintaining sexual health throughout gynecologic cancer survivorship: a comprehensive review and clinical guide. *Gynecol Oncol*. 2015; S0090-8258(15): 30182–30187.
45. Carr SV. Psychosexual health in gynecological cancer. *Int J Gynaecol Obstet*. 2015; 131(Suppl 2): S159–S163.
46. Zeng YC, Li Q, Li X, et al. Chinese women's sexuality concerns after gynecologic cancer. *Cancer Nurs*. 2012; 35(4): 257–264.
47. Grimm D, Hasenburg A, Eulenburg C, et al. Sexual activity and function in patients with gynecological malignancies after completed treatment. *Int J Gynecol Cancer* 2015; 25(6): 1134–1141.

48. Dandamrongrak P, Chaiwong S, Ekalaktam P, et. al. Sexual dysfunction in Thai gynecologic malignancies survivors: A single-institutional cross-sectional observational survey. *The Journal of Obstetrics and Gynaecology Research*. 2021; 1-9. doi:10.1111/jog.14980.
49. Özmen S, Mert K. Brakiterapi Alan Serviks ve Endometrium Kanserli Hastalarda Cinsel İşlevsellik ve Etkileyen Faktörler. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, CBU-SBED*, 2020; 7(2): 180-187. DOI: 10.34087/cbusbed.656915.
50. Aygin D, Açıl H, Yaman Ö. et. al. Üniversitede okuyan kadın öğrencilerin cinsel mitler ile ilgili görüşleri. *Androl Bul*, 2017; 19(2): 44-49. doi: 10.24898/tandro.2017.06025.
51. McCallum M, Lefebvre M, Jolicoeur L, et. al. Sexual health and gynecological cancer: conceptualizing patient needs and overcoming barriers to seeking and accessing services. *Journal of Psychosomatic Obstetrics & Gynecology*, 2012; 33(3): 135-142. DOI: 10.3109/0167482X.2012.709291.
52. Lutgendorf SK, De Geest K, Bender D, et al. Social influences on clinical outcomes of patients with ovarian cancer. *J Clin Oncol*. 2012; 30(23): 2885-2890.
53. Carpenter KM, Fowler JM, Maxwell GL, et al. Direct and buffering effects of social support among gynecologic cancer survivors. *Ann Behav Med*. 2010; 39(1): 79-90.
54. Nazik E, Ozdemir F, Soydan S. Social support and quality of life in Turkish patients with gynecologic cancer. *Asian Pac J Cancer Prev*. 2014; 15(7): 3081-3086.
55. Uslu-Sahan F, Terzioğlu F, Koc G. Hopelessness, death anxiety, and social support of hospitalized patients with gynecologic cancer and their caregivers. *Cancer nursing*. 2019; 42(5): 373-380.
56. Öz F. Hastalık Yaşantısında Belirsizlik. *Türk Psikiyatri Dergisi* 2001; 12(1): 61-68.
57. Afiyanti Y, Milanti A, Putri RH. Supportive care needs in predicting the quality of life among gynecological cancer patients. *Can Oncol Nurs J*. 2018; 28(1): 22-29. DOI: 10.5737/236880762812229.
58. Akıncı AÇ, Aksoy SD. Kanserli Kadınlarda Cinsel Sorunlar. *JAREN* 2019; 5(2): 156-162. doi:10.5222/jaren.2019.09709.